

Debreceni Ítéltábla

Pkf.I.20.031/2025/2. szám

A Debreceni Ítéltábla a dr. Hauptmann Irma Mária ügyvéd (cím) által képviselt kérelmező neve (cím) kérelmezőnek – a dr. Varga István ügyvéd (cím) által képviselt kérelmezett neve (cím) kérelmezettel szemben vagyoni elégtétel megfizetése iránt indított nemperes eljárásban a Debreceni Törvényszék 13.Pk.20.826/2024/11. számú végzése ellen a kérelmezett részéről 12. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés alapján indult ügyben meghozta a következő

végzést:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság végzésének nem fellebbezett részét részben nem érinti, azt fellebbezett részében helybenhagyja.

Megállapítja, hogy 74 700 (hetvennégyezer-hétszáz) forint meg nem fizetett fellebbezési illeték az állam terhén marad.

A végzés ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

A tényállás

[1] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a kérelmező pertársaival együtt F. J. és társai alperesekkel szemben 2000. június 7. napján keresetet terjesztett elő a R.-i Városi Bíróságon előtt (a továbbiakban: alapper) szolgalmi jog megállapítása és egyéb iránt. Az alapeljárás 3.P.20.71..2000. számon indult, majd a 11.P.21.3../2009., a 11.P.21.9../2013., a 11.P.21.5../2014., a 27.P.20.3../2016. számokon folytatódott. A R.-i Járásbíróság 2016. augusztus 11-én meghozott és a kérelmezett által 2018. május 31-én helyben hagyott közbenső ítéletét követően 2023. január 26-án 27.P.20.1../2022/117. szám alatt hozta meg az elsőfokú ítéletét, mely a kérelmezett 2024. április 11-én meghozott 3.Pf.20.8../2023/19. számú ítéletével emelkedett jogerőre. A kérelmező jogi képviselője útján 2024. április 29. napján vette át a másodfokú határozatot.

A kérelem és az ellenirat

[1] A kérelmező kérte 3 483 200 forint vagyoni elégtétel megfizetésére kötelezni a kérelmezettet a polgári peres eljárás elhúzódásával kapcsolatos vagyoni elégtétel érvényesítéséről szóló 2021. évi XCIV. törvény (a továbbiakban: Pevtv.), valamint a polgári peres eljárás elhúzódásával kapcsolatos vagyoni elégtétel mértékéről és a kifizetendő összeg számításának szabályairól szóló 372/2021. (VI.30.) Korm. rendelet alapján. Az eljárás számított időtartamát 8708 napban határozta meg, amelyből érvelése szerint egy nap levonása sem indokolt. Kérte a kérelmezett kötelezését eljárási költsége megtérítésére is.

[2] A kérelmezett az elleniratában 2 592 000 forint erejéig kérte a kérelem elutasítását, valamint kérte a kérelmező eljárási költségben való marasztalását. Az eljárás figyelembe vehető időtartamát 2228 napban határozta meg.

[3] A Pevtv. 15. §-ának (4) bekezdése alapján kérte levonni a 2001. február 26. és 2001. szeptember 17. között eltelt 204 napot, a 2001. október 11. és 2002. május 13. között eltelt 215 napot, a 2002. július 4. és 2003. január 21. között eltelt 202 napot, a 2003. március 11. és 2004. január 14. között eltelt 310 napot, a 2004. május 11. és 2005. május 31. között eltelt 386 napot, a 2009. december 15. és 2014. április 28. között eltelt 1596 napot, a 2014. szeptember 18. és 2014. november 5. között eltelt 49 napot, valamint a 2015. április 21. és 2015. június 7. között eltelt 48 napot, mivel a kérelmező az új hatánap kitűzésének elmaradását vagy az ügyintézési határidő elmulasztását nem kifogásolta.

[4] A Pevtv. 15. §-ának (3) bekezdése alapján kérte levonni a 2005. október 14. és 2009. szeptember 16. napja között eltelt 1434 napot, mivel az eljárás felfüggesztésére a kérelmező érdekkörében felmerült okból került sor [másodlagosan a 2011. november 24. és 2013. szeptember 14. közé eső 661 napot a Pevtv. 15. §-ának (5) bekezdése alapján, a 2013. október 20. és 2014. január 21. közé eső 94 napot a Pevtv. 15. §-ának (4) bekezdése alapján]; a 2015. október 8. és 2016. január 27. közötti 112 napot az eljárás közös kérelemre történt szünetelése miatt.

[5] A Pevtv. 15. §-ának (5) bekezdése miatt kérte figyelmen kívül hagyni a 2012. február 19. és 2014. szeptember 9. közötti 934 napot és a 2017. március 31. és 2022. február 22. közötti 1790 napot az eljárás félbeszakadására tekintettel.

Az elsőfokú végzés

[6] Az elsőfokú bíróság a fellebbezett végzésével kötelezte a kérelmezettet, hogy fizessen meg a kérelmezőnek 3 381 200 forintot, valamint 81 856 forint perköltséget, ezt meghaladóan a kérelmet elutasította. Kötelezte a kérelmezőt, hogy fizessen meg az állam javára 3060 forint illetéket, és megállapította, hogy 101 436 forint illeték az állam terhén marad. Kimondta, hogy a végzés 891 200 forint kötelezés tekintetében előzetesen végrehajtható.

[7] A végzés indokolásában rögzítette, hogy az alapeljárás számított időtartama 2000. június 8. és 2024. április 11. között 8709 nap volt, amely meghaladja a Pevtv.-ben meghatározott észszerű időtartamot, a kérelmezett vagyoni elégtétel megfizetésére köteles.

[8] Nem találta indokoltnak levonni az eljárás figyelembe vehető időtartamából a 2005. október 14. és 2009. szeptember 16. közötti 1434 napot. Az alapper felfüggesztését ugyan a felperesi oldal indítványozta és a felfüggesztésre okot adó másik perben a kérelmező beavatkozóként vett részt, azonban a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: 1952. évi Pp.) 152. §-ának (2) bekezdése szerint a felfüggesztés nem a felek rendelkezési jogából levezetett kötelező okból történt, hanem bírói mérlegeléstől függött; nem a kérelmező érdekkörében felmerült perbeli cselekmény, ezért a Pevtv. 15. §-ának (3) bekezdésében írt feltételek hiányában nem volt levonható. Az jelen eljárásban nem vizsgálható, hogy a tárgyalás felfüggesztése indokolt volt-e. Annak sem tulajdonított jelentőséget, hogy a kérelmező a végzés ellen nem élt jogorvoslással.

[9] Nem találta levonhatónak a 2001. február 26. és 2001. szeptember 17. közötti 204 napot, a 2001. október 11. és 2002. május 13. között eltelt 215 napot, a 2002. július 4. és 2003. január 21. között eltelt 202 napot, 2003. március 11. és 2004. január 14. között eltelt 310 napot és a 2004. május 11. és 2005. május 31. között eltelt 386 napot sem. A kérelmezett ezen időtartamokat a Pevtv. 15. §-ának (4) bekezdése alapján kérte levonni, ugyanakkor az eljárás elhúzódása miatti kifogás jogintézményét a jogalkotó csak 2006. április 1. napjától vezette be, ezt megelőzően a kérelmező csak az 1952. évi Pp. 114. §-a szerinti eljárás szabálytalansága miatti kifogást terjeszthetett elő, amely a Pevtv. alkalmazása szempontjából irreleváns.

[10] A 2009. szeptember 15. és 2014. április 28. napja közötti 1596 napot szintén nem vonta le az eljárás figyelembe vehető időtartamából, mivel ezen időszakban az eljárás bírósága nem volt inaktív. Ismételten hangsúlyozta továbbá, hogy a kérelmezett által hivatkozott, az 1952. évi Pp. 114. §-a a Pevtv. alkalmazása szempontjából irreleváns.

[11] Szintén nem vonta le a 2015. április 21. és 2015. június 7. közötti 48 napot, mivel ezen időszak a folytatólagos tárgyalás kitűzésének hiányában sem volt inaktív.

[12] Az elsőfokú bíróság kifejtette, hogy a Pevtv. 15. §-ának (5) bekezdése nem teremt az egyes időtartamok levonására alapot adó új okot, nem hárítja a félre az olyan okból bekövetkező időmúlásokat, amelyekre a kérelmezőnek nem lehetett ráhatása. Ennek megfelelően a kérelmezett által hivatkozott Pevtv. 15. §-ának (5) bekezdése alapján nem volt levonható az alapeljárás félbeszakadásainak időtartama, azaz a 2011. november 24. és 2013. szeptember 14. közötti 661 nap, a 2012. február 19. és 2014. szeptember 9. közötti 934 nap és a 2017. március 31. és 2022. február 22. közötti 1790 nap sem.

[13] Az eljárás figyelembe vehető időtartamából levonni rendelte a 2013. október 20. és 2014. január 21. közötti 94 napot, a 2014. szeptember 18. és 2014. november 5. közötti 49 napot és a 2015. október 8. és 2016. január 27. közötti 112 napot. A figyelembe vehető napok száma így 8453 volt, ennek figyelembevételével kötelezte a kérelmezettet 3 381 200 forint megfizetésére.

[14] A polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 83. §-ának (1) bekezdése alapján kötelezte a nagyjórészt pervesztes kérelmezettet a kérelmező jogi képviselői munkadíjból álló „perköltségének” megfizetésére, amelynek összegét a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (a továbbiakban: Ükr.) 3. §-a (2) bekezdésének a) pontja alapján állapította meg a kérelmező pernyertességének arányában (97-3%), beszámítva abba a kérelmezett által igényelt [Ükr. 3. §-ának (1), (2) és (4) bekezdései] „perköltségből” az őt a pernyertessége arányában megillető ügyvédi munkadíj összegét.

[15] Rögzítette: a tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán meg nem fizetett eljárási illetéket a feleke pervesztességük arányában (98-2%) viselik, ezért a kérelmezőt 3060 forint megfizetésére kötelezte a Pp. 101. §-ának (1) és 102. §-ának (1) bekezdései alapján; a fennmaradó 101 436 forint illeték a kérelmezett személyes illetékmentessége folytán az állam terhére marad.

A fellebbezés és a fellebbezésre tett észrevétel

[16] A kérelmezett a fellebbezésében kérte a végzés részbeni megváltoztatásával a marasztalás összegét 2 490 000 forinttal leszállítani, valamint kérte a kérelmezőt kötelezni 84 530 forint másodfokú eljárással felmerült költség megfizetésére. Megsértett jogszabályhelyként hivatkozott a Pevtv. 15. §-ának (3) és (4), az 1952. évi Pp. 95. §-ának (1), 111. §-ának (1) és 152. §-ának (2) bekezdéseire. A vitatott időtartamok esetében fenntartotta és megismételte az elleníratban foglaltakat.

[17] Kérte a Pevtv. 15. §-ának (3) bekezdése alapján levonni a 2005. október 14. és 2009. szeptember 16. közötti 1434 napot. Vitatta, hogy az eljárás felfüggesztése önmagában nem teremt okot ezen időtartam figyelmen kívül hagyására. Az eljárás felfüggesztését a kérelmező indítványozta, az az ő akarata alapján történt akkor is, ha az 1952. évi Pp. 152. §-ának (2) bekezdése szerint a felfüggesztés mérlegelése a bíróság döntési körébe tartozott. Az eljárás választható felfüggesztése azon okból is a kérelmező érdekkörébe tartozik, hogy a felfüggesztésre okot adó perben hozott döntés kihatott az alapügy érdemi elbírálására, lényegében döntő jelentőséggel bírt a kérelmező által előterjesztett kereset lebírálásában. Nem vitatta ugyan, hogy a fellebbezés csupán eljárásjogi lehetősége és nem kötelezettsége

volt a kérelmezőnek, de az, hogy ezen jogorvoslati jogával nem élt, azt bizonyítja, hogy az eljárás felfüggesztése az ő érdekkörében merült fel.

[18] Továbbra is kérte a 2001. február 26. és 2001. szeptember 17. között eltelt 204 nap, a 2001. október 11. és 2002. május 13. között eltelt 215 nap, a 2002. július 4. és 2003. január 21. között eltelt 202 nap, 2003. március 11. és 2004. január 14. között eltelt 310 nap, a 2004. május 11. és 2005. május 31. között eltelt 386 nap levonását a Pevtv. 15. §-ának (4) bekezdése alapján. Vitatta, hogy mivel az eljárás elhúzódása miatti kifogás csak 2006. április 1. napját követően létező jogintézmény, az ezt megelőző időre vonatkozóan a Pevtv. 15. §-ának (4) bekezdésére alapított kérelme nem lehet alapos. Az 1952. évi Pp. 2000. január 1. napjától hatályos rendelkezésként a bíróság feladatává tette a felek perek tisztességes lefolytatásához és észszerű határidőn belüli befejezéséhez való jogának érvényesítését [1952. évi Pp. 2. §-ának (1) bekezdése]. A jogalkotó a per észszerű időn belüli befejezését alapvetően határidők törvénybe iktatásával és jogkövetkezmények kilátásba helyezésével biztosította. Az Emberi Jogok Európai Bíróságnak gyakorlata szerint a panaszos konkrét ügyének időigényét szükséges figyelembe venni, nem az adott ország igazságszolgáltatására jellemző átlagos pertartamot és azt, hogy a bíróság mindent megtett-e annak érdekében, hogy az eljárás folyamatosságát, a per mielőbbi befejezését biztosítsa. A bíróság az 1952. évi Pp. 142. §-ának (1) bekezdését megsértve a tárgyalás elhalasztásával egyidejűleg nem rendelkezett új tárgyalási határral kitűzéséről, habár az ügy körülményei azt nem zárták ki, amelyet a kérelmező az 1952. évi Pp. 114. §-a szerint nem kifogásolt.

[19] Szintén kérte a 2009. december 15. és 2014. április 28. napja közötti 1596 napot figyelmen kívül hagyni. Az eljárás elhúzódása miatti kifogás az 1952. évi Pp. 114/A. §-a (2) bekezdésének a) pontja alapján előterjeszthető, ha a törvény a bíróság részére az eljárás lefolytatására, eljárási cselekmény elvégzésére vagy valamely határozat meghozatalára határidőt állapított meg és az eredménytelenül eltelt. Az alapügyben a bíróság elnöke soronkívüliséget rendelt el, a bíróságnak minden intézkedését soron kívül kellett meghoznia, ennek ellenére az 1952. évi Pp. 142. §-ának (1) bekezdésével ellentétben az újabb tárgyalást nem tűzte ki, holott ennek nem volt akadálya. Ezzel elmulasztotta intézkedési kötelezettségét, azaz e tekintetben inaktív volt. Nem tekinthető irrelevánsnak, hogy ebben az időszakban az eljárás elhúzódása miatti kifogás intézménye nem állt rendelkezésre, a fél az 1952. évi Pp. 114. §-a szerinti eljárás szabálytalansága miatti kifogással élhetett.

[20] Továbbra is kérte levonni a 2015. április 21. és 2015. június 7. közötti 48 napot is. Vitatta, hogy ez nem volt inaktív időszak; továbbá – mivel csak az eljárás szabálytalanságát kifogásolhatta volna – a kifogás elmaradásának nem volt jelentősége. Az elrendelet soronkívüliségre tekintettel a bíróságnak minden intézkedést soron kívül kellett volna meghoznia. annak nem volt jelentősége, hogy a soronkívüliség elrendeléséről a feleket nem tájékoztatták, hiszen az 1952. évi Pp. 119. §-ának (1) bekezdésében írt iratbetekintési joguk folytán arról értesülhettek. Az eljárás ezen időszak tekintetében is megsértette az 1952. évi Pp. 142. §-ának (1) bekezdését, amelyet a kérelmező a 114. § szerinti eljárás szabálytalansága miatti kifogásban sérelmezhetett volna.

[21] Kérte figyelmen kívül hagyni a 2011. november 24. és 2013. szeptember 14. közötti 661 napot, a 2012. február 19. és 2014. szeptember 9. közötti 934 napot, valamint a 2017. március 31. és 2022. február 22. közötti 1790 napot. Vitatta, hogy a Pevtv. 15. §-ának (5) bekezdése nem ad alapot a levonásra. A vagyoni elégtétel kapcsán a bíróság azt vizsgálja, volt-e olyan időszak, amely akár a kérelmező, akár a bíróság érdekkörében felmerülő, elhárítható ok miatt szükségtelenül telt el, és ez okot adhat-e ezen időtartam levonására. A félbeszakadást előidéző okok egyértelműen gátolják az ügy érdemi elbírálását. A Pevtv. nem rendelkezik a kérelmező vagy a bíróság által el nem hárítható okból bekövetkezett inaktív időszak levonásáról. Az észszerű időtartam megállapításakor a félbeszakadást és annak

észszerű időtartamát is figyelembe kell venni, mert ha a félbeszakadás az eljárás észszerű időtartamának meghaladásához vezet és ez eredményezi az eljárás elhúzóását, ezért is a kérelmezettnek kell helytállnia. A Pevtv. 15. §-ának (5) bekezdése alapján a bíróság a (3) és (4) bekezdésben rögzítettekén túl további levonással élhet, ha erre a kérelmezett hivatkozik.

[22] A kérelmező a fellebbezésre nem tett észrevételt.

A másodfokú bíróság döntése

[23] A fellebbezés megalapozatlan.

[24] Az ítéltábla a Pevtv. 9. §-ának (4) bekezdése alapján irányadó Pp. 389. §-a szerint alkalmazandó 370. §-ának (1) bekezdése alapján fellebbezés hiányában nem érintette az elsőfokú végzés kérelmet részben elutasító, valamint a kérelmezettet 891 200 forint vagyoni elégtétel megfizetésére kötelező rendelkezéseit. Ezt meghaladóan az elsőfokú bíróság helytálló döntést hozott, amelynek indokaival is egyetértett az ítéltábla.

[25] Egyetértett az ítéltábla az elsőfokú bírósággal abban, hogy a Pevtv. 15. §-ának (3) bekezdése alapján a bírósági eljárás időtartamából nem volt levonható a tárgyalás felfüggesztésének időtartama, az elsőfokú bíróság által ezzel összefüggésben kifejtett jogi indokokat is osztotta. A törvényjavaslat ezen rendelkezéséhez fűzött miniszteri indokolása szerint általánosan vizsgálandó szempont az, hogy a bírósági eljárásban félnek minősülő kérelmező eljárási cselekménye, illetve mulasztása mennyiben járult hozzá az eljárás elhúzóásához. A vagyoni elégtétel elbírálására jogosult bíróságnak a kérelmező érdekkörébe tartozó tétlenségi időszakot kell levonnia a bírósági eljárás időtartamából; ilyen időszak lehet, ha az ellenérdekű felek a vizsgált eljárás szünetelését közösen kérték, azaz saját akaratukból nem haladt előre a folyamatban lévő eljárás, vagy ha a keresetlevél többszöri visszautasítására (annak érdemi vizsgálatát megelőzően) azért került sor, mert a fél a bíróság hiánypótlási felhívása ellenére nem pótolta kérelme hiányosságait. A kérelmező érdekkörébe tartozónak ebből következően olyan tétlenségi időszakok minősülhetnek, amelyek kifejezetten a kérelmező valamely rendelkező cselekménye, vagy saját mulasztása folytán teltek el szükségtelenül.

[26] A tárgyalás felfüggesztése az 1952. évi Pp. 152. §-ának (2) bekezdése alapján fakultatív, a bíróság a felek ez irányú kérelméhez (ellentétben például a Pevtv. indokolásában felhívott szünetelés iránti közös kérelemmel) nem volt kötött; a 155. §-ának (3) bekezdése alapján a felfüggesztést elrendelő határozatot maga is megváltoztathatja; a felfüggesztés a bíróság kifejezett rendelkezésével, perbeli cselekményével szűnt meg. Azaz a tárgyalás felfüggesztése és annak tartama ez esetben nem a fél rendelkező cselekményének, hanem a bíróság döntésének az eredménye, ekként nem minősül a kérelmező érdekkörében felmerült, szükségtelenül eltelt időnek akkor sem, ha a felfüggesztést maga indítványozta, az az ő érdekében állt, vagy a felfüggesztést elrendelő végzés ellen nem élt jogorvoslattal (Debreceni Ítéltábla Pkf.II.20.376/2023/2., Pkf.II.20.126/2023/2. szám, Pkf.II.20.264/2024/3., Pkf.I.20.321/2024/2.). nem volt ezért levonható a 2005. október 14. és 2009. szeptember 16. közötti 1434 nap.

Az elsőfokú bíróság arra is helytállóan hivatkozott, hogy az eljárás elhúzóása miatti kifogás a magyar polgári eljárásjogban 2006. április 1. napja óta létező jogintézmény. A Pevtv. 15. §-ának (4) bekezdése pedig kizárólag azt kéri számon az igényérvényesítő féltől, hogy igénybe vette-e azt a jogi eszközt, amelyet a jogalkotó kifejezetten az észszerű idő sérelmének az

elhárítására vezetett be. Azon időszakban, amikor a Pevtv. által elvárt eljárásjogi jogintézmény még nem létezett, annak alkalmazásával fogalmilag kizárt, hogy elhárítható volna a kérelmező az időmúlásban megnyilvánuló érdeksérelmet. A kérelmezett által felhívott eljárás szabálytalansága elleni kifogás intézményét a jogalkotó sem találta megfelelőnek az eljárás elhúzódsának megakadályozására, az eljárás elhúzódsa miatti kifogás bevezetésére éppen azért került sor, hogy olyan jogi eszköz álljon rendelkezésre, amely az eljárások folyamatában - és nem csak azok lezárása után - biztosít ráhatást az eljárások elhúzódsmentes folytatására, és megfelelő védelmet jelent az azt okozó magatartásokkal szemben (a bírósági eljárás elhúzódsa miatti kifogás jogintézményének bevezetéséhez kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2006. évi XIX. törvény miniszteri indokolása). A Pevtv. 15. §-ának (4) bekezdése egyértelmű abban, hogy fél levonásra alapot adó mulasztását kizárólag az eljárás elhúzódsa miatti kifogás előterjesztésének elmaradásában jelöli ki; contra legem az olyan jogértelmezés, amely más eljárási eszköz igénybevételeit kívánja meg a kérelmező részéről. (Pkf.II.20.276/2023/2.).

[27] Rámutat továbbá az ítéltábla, hogy a Pevtv. 15. §-ának (4) bekezdése konjunktív feltételeket tartalmaz: a bírósági eljárás vagy eljárási szakasz időtartamába akkor nem számítható bele a bírósági eljárás előrehaladását nem szolgáló időtartam, ha az egyrészt a bíróság érdekkörében merült fel, másrészt elhárítható oknak minősül, harmadrészt ezáltal szükségtelen időmúlás következett be, negyedrészt a kérelmező - habár arra jogszabályban biztosított lehetősége volt - nem nyújtott be kifogást az eljárás elhúzódsa miatt; amely feltételek konjunktívak. Székségtelen időmúlás, inaktív időszak hiányában ezért az eljárás elhúzódsa elleni kifogás nem vehető igénybe (BDT2023. 4644.). Az eljárás előrehaladását nem kizárólag a folytatólagos tárgyalás kitűzése jelenti, márpedig fellebbezésben meghatározott 2001. február 26. és 2001. szeptember 17. közötti, 2001. október 11. és 2002. május 13. közötti, 2002. július 4. és 2003. január 21. közötti, 2003. március 11. és 2004. január 14. közötti és 2004. május 11. és 2005. május 31. közötti időszakban az eljárt bíróság a folytatólagos tárgyalási határnap kitűzése nélkül az eljárás előrehaladását szolgáló eljárási cselekményeket végzett (szakértői bizonyítást vagy annak továbbfejlesztését rendelte el, az alperesek személyét, elérhetőségét tisztázta, stb.).

[28] Az eljárás elhúzódsa miatti kifogás jogintézményét törvénybe iktató, a bírósági eljárás elhúzódsa miatti kifogás jogintézményének bevezetéséhez kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2006. évi XIX. törvény 3. §-a szerint a törvény rendelkezéseit a folyamatban lévő ügyekben is alkalmazni kellett, azaz 2006. április 1. napját követően az alapeljárásban is lehetőség volt az eljárás elhúzódsa miatti kifogás előterjesztésére. A kérelmezett ugyanakkor a 2009. december 15. és 2014. április 28. napjai közötti és a 2015. április 21. és 2015. június 7. közötti időtartamok vonatkozásában is az 1952. évi Pp. 114. §-a szerinti eljárás szabálytalansága miatti kifogás benyújtásának elmaradását róta a kérelmező terhére, amely hivatkozás ezért sem lehet megalapozott. Emellett az elsőfokú bíróság helytálló hivatkozása szerint az alapügyben eljárt bíróság ezen időtartamokban sem volt inaktív.

[29] Hangsúlyozza továbbá az ítéltábla, hogy kérelmezett által felhívott 1952. évi Pp. 142. §-ának (1) bekezdése arra az esetre írta elő a halasztással egyidejűleg a folytatólagos tárgyalás időpontjának közlését, ha azt az ügy körülményei nem zárták ki. Ennek megítélése – törvényi támpont hiányában – a bíró mérlegelésén nyugodott. Amennyiben az eljárt bíró úgy ítélte meg, hogy a folytatólagos tárgyalás halasztással egyidejű kitűzésének feltételei nem állnak fenn, ezen mérlegelésen alapuló döntése – még soronkízüli eljárás elrendelése esetén

sem – minősül önmagában olyan határidő-mulasztásnak, amely az eljárás elhúzódása miatti kifogással elhárítható. Ezen határidő nem minősül az 1952. évi Pp. 114/A. §-a (2) bekezdésének a) pontja szerinti konkrét határidőnek, az ügy körülményeinek téves felmérése legfeljebb a célszerűtlen pervezetés körébe eshet, amely a vagyoni elégtétel iránti igény elbírálása szempontjából irreleváns. Az 1952. évi Pp. 114/A. §-a (2) bekezdése c) pontjának alkalmazása pedig akkor merülhet fel, ha a bíróság a tárgyalás elhalasztását követően a perek ésszerű időn belül történő befejezésére irányuló kötelezettségét azáltal mulasztja el, hogy habár az érdemi intézkedéshez szükséges idő eltelt, ilyen intézkedést nem foganatosított. A mulasztás azonban ez esetben sem önmagában a folytatólagos tárgyalás halasztással egyidejű kitűzésének elmaradása (Debreceni Ítéltábla Pkf.II.20.169/2024/2.). Megjegyzi az ítéltábla, hogy az 1952. évi Pp. 114/A. §-ára a kérelmezett már a fellebbezésben hivatkozott, ami a Pp. 373. §-ának (1) bekezdésébe ütközik. Mindezen időszakok levonását ezért a kérelmezett megalapozatlanul kérte.

[30] Az elsőfokú bíróság helytállóan rögzítette azt is, hogy a Pevtv. 15. §-ának (5) bekezdésére alapítottn az eljárás figyelembe vehető időtartama nem csökkenthető. A Pevtv. törvényjavaslatához fűzött – az Alaptörvény 28. cikke szerint a rendelkezés értelmezésénél is irányadó - miniszteri indoklásban rögzítette a jogalkotó, hogy a bíróságnak a vagyoni elégtétel megállapítása során azt kell vizsgálnia: a kérelmező, valamint a bíróság eljárási cselekménye, illetve mulasztása mennyiben járult hozzá az eljárás elhúzódásához, és az alapperben volt-e olyan időszak, amely akár a kérelmező, akár a vizsgált bírósági eljárásban eljáró bíróság érdekkörében felmerülő, elhárítható ok miatt szükségtelenül telt el. A kizárólag a kérelmező, illetve a bíróság érdekkörében felmerült elhárítható okok miatti levonásra egyrészt a Pevtv. 15. §-ának (3) bekezdése, másrészt a (4) bekezdése ad jogszabályi alapot. Ehhez képest rendelkezik úgy a Pevtv. 15. §-ának (5) bekezdése, hogy a bíróság - a nemperes eljárásban előterjesztett kérelem és ellenirat tartalmának korlátai között - mérlegeli, hogy a bírósági eljárásban félnek minősülő kérelmező, valamint a bírósági eljárást lefolytató bíróság eljárási cselekménye, illetve mulasztása mennyiben járult hozzá az észszerűnek minősülő időtartam meghaladásához, és e körülmények értékelését követően határozza meg a bírósági eljárás vagy eljárási szakasz figyelembe vehető időtartamát. A törvényjavaslat indoklása csak a bíróság és a kérelmező cselekményeit vette figyelembe, amiből az következik, hogy arra volt tekintettel: a bíróság működésében akár emberi, akár technikai okból következhet be fennakadás. A Pevtv. 15. §-ának (5) bekezdése nem ír a kérelmező és bírósági eljárást lefolytató bíróság tevékenységein kívüli okokról. A törvény az ellenirat tartalmi követelményei körében is csak a kérelmező a meghatározott idő figyelmen kívül hagyását megalapozó eljárási cselekményeit, illetve szükséges eljárási cselekménye elmulasztását alátámasztó tényeknek, valamint ezzel összefüggésben figyelmen kívül hagyandó időtartamoknak a megjelölését írja elő, más levonásra alapot adó körülmény meghatározását az elleniratban nem tartalmazza [Pevtv. 14. §-a (2) bekezdésének f) és g) pontjai]. Mindebből az következik, hogy a jogalkotó egy olyan szabályozási modellt kívánt bevezetni, ahol rögzíti azt az időtartamot, amelynek meghaladása esetén a fél az eljárások észszerű időn belüli befejezéséhez való joga sérelme folytán vagyoni kompenzációra jogosult, amely összegét csak a saját felróható közrehatása csökkentheti - akár azért, mert ő okozta egyes eljárási szakaszok elhúzódását vagy azért, mert nem élt az elhúzódás megakadályozására alkalmas törvényes jogorvoslati eszközökkel. Az észszerű idő követelményének érvényesülése során a bíróságoknak számítaniuk kell arra, hogy a per folyamán előállhatnak előre nem látható körülmények, de nem háríthatja a kérelmező félre az olyan okokból jelentkező időmúlásokat, amelyekre a kérelmezőnek ráhatása nem lehetett. (BDT2023. 4600.). Ezért a 2011. november 24. és 2013. szeptember 19. közötti, 2012. február 19. és 2014. szeptember 9. közötti és 2017. március 31. és 2022. február 22. közötti, összesen 1790 nap levonásának sem volt helye.

[31] Az ítéltábla mindezek alapján az elsőfokú végzés fellebbezett rendelkezését a Pp. 383. §-ának (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

[32] Mivel a fellebbezés alaptalan volt, azonban a kérelmezőnek a másfokú eljárással költsége nem merült fel, az ítéltáblának arról nem kellett határoznia [Pp. 82. §-ának (3) bekezdése].

[33] Az állam a Pp. 102. §-ának (1) és (6) bekezdései alapján viseli az eljárás tárgyi illetékfeljegyzési joga folytán feljegyzett fellebbezési illetéket az illetékmentes kérelmezett helyett.

Debrecen, 2025. március 6.

Dr. Bakó Pál s.k. a tanács elnöke, Dr. Gárdosi Judit s.k. előadó bíró, Dr. Árok Krisztián s.k. bíró